

Odločitve Ustavnega sodišča RS: Sklep: U-I-39/10

Zbirni podatki

Evidenčna številka: US29030

Vrsta zadeve: Presoja ustavnosti in zakonitosti predpisov in splošnih aktov

Vlagatelj: Marjan Kramar, Izlake

Datum vložitve: 15.2.2010

Datum rešitve: 11.3.2010

Vrsta rešitve: zavrženje

Akt: Zakon o dodatnem davku od dohodkov članov poslovdstev in nadzornih organov v času finančne in gospodarske krize (Uradni list RS, št. 78/09) (ZDDDČPNO) 12. čl.

[Povezava do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Povezave

Zveza: Člen 25.3, Zakon o Ustavnem sodišču (ZUstS)

Člen 12, Zakon o dodatnem davku od dohodkov članov poslovdstev in nadzornih organov v času finančne in gospodarske krize (ZDDDČPNO)

Besedilo

Izrek:

Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti 12. člena Zakona o dodatnem davku od dohodkov članov poslovdstev in nadzornih organov v času finančne in gospodarske krize (Uradni list RS, št. 78/09) se zavrže.

Povzetek:

Pobudnik nima pravnega interesa, če ne izkaže, da izpodbijana določba neposredno posega v njegov pravni položaj.

1. Pobudnik izpodbija 12. člen Zakona o dodatnem davku od dohodkov članov poslovdstev in nadzornih organov v času finančne in gospodarske krize (v nadaljevanju ZDDDČPNO), ki določa, da se ta zakon uporabi za dohodke po tem zakonu, prejete od 1. 1. 2009 dalje. Zatrjuje, da je v neskladju z 2. in s 155. členom Ustave ter s 1. členom Prvega Protokola h Konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Uradni list RS, št. 33/94, MP, št. 7/94 - EKČP).

2. Pobudnik meni, da izkazuje pravni interes za izpodbijanje navedenih določb, kljub temu, da ni izčrpal pravnih sredstev zoper posamičen akt (davčno odločbo), ki bo izdan na podlagi ZDDDČPNO. Navaja, da bodo izpodbijane določbe v njegovem primeru uporabljene pri izdaji davčne odločbe v postopku odmere davčne obveznosti. Navaja, da upravni organi v tem postopku nimajo pravice zahtevati ocene ustavnosti zakona pred Ustavnim sodiščem niti pravice zavrniti uporabo predpisa, za katerega menijo, da ni v skladu z Ustavo. To naj bi pomenilo, da so pravna sredstva v upravnem postopku za varstvo njegovih pravic neučinkovita. Poudarja tudi, da pritožba ne zadrži izvršitve davčne odločbe, zato bo moral davek plačati, še preden bo v upravnem sporu svoje ugovore o neustavnosti izpodbijanega predpisa lahko učinkovito uveljavljal. Meni tudi, da bi mu Ustavno sodišče moralo priznati neposredni pravni interes zato, ker naj bi bila narava zatrjevanega neskladja z Ustavo takšna, da je njegova presoja primarna naloga Ustavnega in ne Upravnega

sodišča.

3. Pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti lahko da, kdor izkaže svoj pravni interes (prvi odstavek 24. člena Zakona o Ustavnem sodišču, Uradni list RS, št. 64/07 - uradno prečiščeno besedilo - v nadaljevanju ZUstS). Po drugem odstavku navedenega člena je pravni interes podan, če predpis ali splošni akt za izvrševanje javnih pooblastil, katerega oceno pobudnik predlaga, neposredno posega v njegove pravice, pravne interese oziroma v njegov pravni položaj.

4. Izpodbijana določba ne učinkuje neposredno. V takšnih primerih se lahko pobuda vloži šele po izčrpanju pravnih sredstev zoper posamični akt, izdan na podlagi izpodbijanega predpisa, hkrati z ustavno pritožbo, pod pogoji iz 50. do 60. člena ZUstS. To stališče Ustavnega sodišča je podrobneje obrazloženo v sklepu Ustavnega sodišča št. U-I-275/07 z dne 22. 11. 2007 (Uradni list RS, št. 110/07 in OdlUS XVI, 82). Iz razlogov, navedenih v citiranem sklepu, pobudnik še ne izkazuje pravnega interesa za oceno ustavnosti izpodbijane določbe. Zato je Ustavno sodišče pobudo zavrglo. Ustavno sodišče dodatno pojasnjuje, da navedbe pobudnika, da upravni organi ne morejo ukrepati v primeru protiustavnosti zakona, ki je podlaga za njihovo odločanje, ne držijo. Skladno z drugim odstavkom 120. člena Ustave opravljajo upravni organi svoje delo samostojno v okviru in na podlagi Ustave in zakonov. Upravni organi so torej v svojih postopkih dolžni varovati ustavni red ter človekove pravice in temeljne svoboščine, saj ta obveznost ni in ne more biti pridržana le sodiščem. Res je sicer, da so upravni organi skladno z načelom zakonitosti vezani na zakon in ne morejo odkloniti njegove uporabe v primeru dvoma v njegovo skladnost z Ustavo, prav tako pa tudi niso med postopkom upravičeni postaviti zahteve za presojo skladnosti zakona z Ustavo na Ustavno sodišče, saj je ta možnost dana le sodiščem (156. člen Ustave). Vendar pa iz vezanosti upravnih organov na Ustavo in na dolžnost spoštovanja ustavnih pravic posameznikov in pravnih oseb izhaja, da morajo

upravni organi v primeru, če bi pri odločanju o pravicah, obveznostih ali pravnih koristih strank morali uporabiti zakon, ki je po njihovem mnenju protiušten, na to opozoriti nadrejeni organ, ta pa bi moral tako stališče preučiti in v primeru dvoma v ustavnost zakona predlagati ustrezno ukrepanje najvišjim organom izvršilne veje oblasti, ki so skladno z Ustavo in zakonom pristojni in odgovorni za to, da predlagajo spremembo protiuštenega predpisa ali pa da vložijo zahtevo za presojo zakona na Ustavno sodišče.

5. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi tretjega odstavka 25. člena ZUstS in prve alineje tretjega odstavka 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07) v sestavi: predsednik Jože Tratnik ter sodnice in sodniki dr. Mitja Deisinger, mag. Marta Klampfer, mag. Miroslav Mozetič, dr. Ernest Petrič, Jasna Pogačar, mag. Jadranka Sovdat in Jan Zobec. Sklep je sprejelo soglasno.

Jože Tratnik Predsednik

Polno besedilo:

U-I-39/10-6

11. 3. 2010

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus pobude Marjana Kramarja, Izlake, ki ga zastopa Odvetniška družba Kozinc in partnerji, o. p., d. n. o., Ljubljana, na seji 11. marca 2010

sklenilo:

Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti 12. člena Zakona o dodatnem davku od dohodkov članov poslovdstev in nadzornih organov v času finančne in gospodarske krize (Uradni list RS, št. 78/09) se zavrže.

Obrazložitev

1. Pobudnik izpodbija 12. člen Zakona o dodatnem davku od dohodkov članov poslovdstev in nadzornih organov v času finančne in gospodarske krize (v nadaljevanju ZDDDČPNO), ki določa, da se ta zakon uporabi za dohodke po tem zakonu, prejete od 1. 1. 2009 dalje. Zatrjuje, da je v neskladju z 2. in s 155. členom Ustave ter s 1. členom Prvega Protokola h Konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Uradni list RS, št. 33/94, MP, št. 7/94 - EKČP).

2. Pobudnik meni, da izkazuje pravni interes za izpodbijanje navedenih določb, kljub temu, da ni izčrpal pravnih sredstev zoper posamičen akt (davčno odločbo), ki bo izdan na podlagi ZDDDČPNO. Navaja, da bodo izpodbijane določbe v njegovem primeru uporabljene pri izdaji davčne odločbe v postopku odmere davčne obveznosti. Navaja, da upravni organi v tem postopku nimajo pravice zahtevati ocene ustavnosti zakona pred Ustavnim sodiščem niti pravice zavrniti uporabo predpisa, za katerega menijo, da ni v skladu z Ustavo. To naj bi pomenilo, da so pravna

sredstva v upravnem postopku za varstvo njegovih pravic neučinkovita. Poudarja tudi, da pritožba ne zadrži izvršitve davčne odločbe, zato bo moral davek plačati, še preden bo v upravnem sporu svoje ugovore o neustavnosti izpodbijanega predpisa lahko učinkovito uveljavljal. Meni tudi, da bi mu Ustavno sodišče moralo priznati neposredni pravni interes zato, ker naj bi bila narava zatrjevanega neskladja z Ustavo takšna, da je njegova presoja primarna naloga Ustavnega in ne Upravnega sodišča.

3. Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti lahko da, kdor izkaže svoj pravni interes (prvi odstavek 24. člena Zakona o Ustavnem sodišču, Uradni list RS, št. 64/07 - uradno prečiščeno besedilo - v nadaljevanju ZUstS). Po drugem odstavku navedenega člena je pravni interes podan, če predpis ali splošni akt za izvrševanje javnih pooblastil, katerega oceno pobudnik predlaga, neposredno posega v njegove pravice, pravne interese oziroma v njegov pravni položaj.

4. Izpodbijana določba ne učinkuje neposredno. V takšnih primerih se lahko pobuda vloži šele po izčrpanju pravnih sredstev zoper posamični akt, izdan na podlagi izpodbijanega predpisa, hkrati z ustavno pritožbo, pod pogoji iz 50. do 60. člena ZUstS. To stališče Ustavnega sodišča je podrobneje obrazloženo v sklepu Ustavnega sodišča št. U-I-275/07 z dne 22. 11. 2007 (Uradni list RS, št. 110/07 in OdlUS XVI, 82). Iz razlogov, navedenih v citiranem sklepu, pobudnik še ne izkazuje pravnega interesa za oceno ustavnosti izpodbijane določbe. Zato je Ustavno sodišče pobudo zavrglo. Ustavno sodišče dodatno pojasnjuje, da navedbe pobudnika, da upravni organi ne morejo ukrepati v primeru protiuštenosti zakona, ki je podlaga za njihovo odločanje, ne držijo. Skladno z drugim odstavkom 120. člena Ustave opravljajo upravni organi svoje delo samostojno v okviru in na podlagi Ustave in zakonov. Upravni organi so torej v svojih postopkih dolžni varovati ustavni red ter človekove pravice in temeljne svoboščine, saj ta obveznost ni in ne more biti pridržana le sodiščem. Res je sicer, da so upravni organi skladno z načelom zakonitosti vezani na zakon in ne morejo odkloniti njegove uporabe v primeru dvoma v njegovo skladnost z Ustavo, prav tako pa tudi niso med postopkom upravičeni postaviti zahteve za presojo skladnosti zakona z Ustavo na Ustavno sodišče, saj je ta možnost dana le sodiščem (156. člen Ustave). Vendar pa iz vezanosti upravnih organov na Ustavo in na dolžnost spoštovanja ustavnih pravic posameznikov in pravnih oseb izhaja, da morajo upravni organi v primeru, če bi pri odločanju o pravicah, obveznostih ali pravnih koristih strank morali uporabiti zakon, ki je po njihovem mnenju protiušten, na to opozoriti nadrejeni organ, ta pa bi moral tako stališče preučiti in v primeru dvoma v ustavnost zakona predlagati ustrezno ukrepanje najvišjim organom izvršilne veje oblasti, ki so skladno z Ustavo in zakonom pristojni in odgovorni za to, da predlagajo spremembo protiuštenega predpisa ali pa da vložijo zahtevo za presojo zakona na Ustavno sodišče.

5. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi tretjega odstavka 25. člena ZUstS in prve alineje tretjega odstavka 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07) v sestavi:

predsednik Jože Tratnik ter sodnice in sodniki dr. Mitja Deisinger, mag. Marta Klampfer, mag. Miroslav Mozetič, dr. Ernest Petrič, Jasna Pogačar, mag. Jadranka Sovdat in Jan Zobec. Sklep je sprejelo soglasno.

Jože Tratnik
Predsednik